

KAINA:

Metams 10 rub., pusmečiui 5 rub.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 70 kap.,
1 mėnesiui 95 k.
UŽSIENIUOSE: metams 15 rub.,
6 mėnesiams (pusmečiui) 8 rub.,
3 mėnesiams 4 rub.
Adreso keitimas — 50 kap.
SKELBIMAI: Fabrik šilė (4 skil-
tės) prieš tekstą 90 k.; po tekstą
40 kap.
Uomo ieškantiems: eilė 20 k.,
Giminių ieškantiems: eilė 20 k.,
teksto 20 k.

Lietuvių Balsas

REDAKCINIS ADRESAS: Voro-
nežas, Ostrožnaja g-vė, namai
Mufke, bet. Nr. 1, Iaušenskio.
ADMINISTRACIJOS adrs:
Ostrožnaja g-vė, Nr. 6, 2-oji Bron-
torėja.
REDAKCIJA visais reikštais pri-
ima kaudien, be skmadienų, nuo
9 v. ligi 10 rytą ir nuo 7 v. ligi 9
vakarą.

Skyrium numeris
20 kap.

Metai IV.

Voronežas, 1918 m., sausio 12 d.

№ 3 (190).

JAU METAS UŽSISAKYTI „LIETUVIŲ BALSĄ“ 1918 metams.

KAINA kitiems ištisiems metams Rusuose 10 rub., pusei metų 5 rub. 20 kap., 3 mėnesiams 2 rub. 70 kap., 1 mėnesiui 1 rub. Užsieniuose metams 15 rub., pusei metų 8 rub., 3 mėnesiams 4 rub.

Skelbimų kaina: petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapi į 4 skiltes) prieš tekstą 90 kap., po tekstą 40 kap. Darbo ieškantiems 20 kap., giminių ieškantiems 20 kap. Permainymas adreso 50 kap.

Adresas: gor. Воронежъ, Старо-Гуменная ул., домъ Вени-
винуова № 6.

Labai pabrangus popierui, darbininkams ir kitoms išlaidoms dėl
lėšų stokos noromis nenoromis priversti esame tuo tarpu leisti laikraštį
tiksliai kartą savaitėje.

Kartu su prenumerata „Lietuvių Balso“ Redakcija priima ir sulig
nurodymu įduoda aukas įvairioms kultūros ir švietimo reikloms, kaip
Lietuvių Vyriausiai Tarybai, Meno Fondui, Lietuvių Moksleivių Ateitininkų
Susirūpinimo Fondui ir kitiems.

Tautiečiai!

Kam brangus „LIETUVIŲ BALSAS“ išsi-
siplatinimas — prašome siųsti aukų „L. B.“
palaikyti. „LIET. BALSAS“ — pigiausias laik-
raštis, todėl reikalingas visuomenės pa-
ramos.

Voronežas, sausio 12 d.

Lietuvius prielankioj vokiečių spau-
doj šioms dienoms emė daugiau kalbe-
ti apie Lietuvos valstybės atstatymą.
Tarp ko kita svarsto, ar galės lietuviai
palaikyti vidaus santaiką su kitomis
Lietuvos tautomis. Anot „Das neue
Litauen“, Berlin 10-XII-17, tautų reika-
vus busia galima tinkamai aprūpinti
tikro demokratizmo dėsnui pasire-
miant. Vadinasi, pašalinę atskirus tau-
tų ir tikėjimo dalykuose suvaržymus
ir patiekę lygių teisių visiems piliečiams,
lietuviai galėsia vykinti savo kultūrinę
ir ekonominę pažangą. Bet daugiau de-
mesio reikalaujasi Lietuvos lečių
klausimas, ypač kadangi sulenkėjusieji
lietuviai ir lenkai (Lenkuose) keičia
triukšmą dėl „skriaudų“, daromų jų bro-
liams Lietuvoj. Tas klausimas esąs
anot minėtojo laikraščio, ne tautinis,
bet pirmiausiai ekonominis. Ir štai ko-
del Lietuvos gyvenimas padaręs, kad
du jos luomai — bajorija ir kunigija —
sulenkejo, ypač ryti Lietuvoj. Tie-
du luomai, turėdami iš senovės daug
turto Lietuvoj, darė nemaža įtakos lie-
tuvų gyvenimo eisenai. Bet dabar, au-
gant tautiniam politiniam lietuvų nusi-
mymui, tie luomai nesikiš išlaikysia sa-
vo vietos ir todėl stengiasi leisti toms ir
neleisti toms priemonėmis sulenkinti
liaudį, kad, atsitikus reikalui, pasiremtų
jų kovoje su lietuviais. Tam pačiam
tikslui, būtent — Lietuvos lenkų reika-
lams apginti — nori prijungti Lietuva
Lenkams. Kitaip, esą, sunku ir išsiškinti
dabartinę lenkų kovą su lietuviais. Jei
vokiečiams ir sunku kitaip suprasti
lenkų žygį, tad mums lietuviams tas
dalykas vis dėlto kiek kitaip atrodo.

Nekritikuosiu čia minties, kad lenkų
kova Lietuvoj esanti ekonominė kova
ponijos su Lietuvos demokratija. Be-
gvildenant artimesnes lenkų darby Lie-
tuvioj priežastis, pasirodo tų darbų pa-
grindas esąs lenkų savotiškas impera-
lizmas (sakyčiau psichologinis). Vi-
siems yra žinomas lenkų noras atsta-
tyti karaliaj jei ne „od morza do mo-
rza“, tai bent ko plačiausiomis sienom-
is, jų savotiškas keistas patriotizmas,
tautinė puikybė daro juos imperialistus.
Tiesa, tas imperalizmas — bent jo
ideologų mintys — gal ir nėra vokie-
čių militarinis kapitalinis imperalizmas,
vis dėlto, sakyčiau, imperalizmas,
kad ir tautinis, kad ir kitokių savo bu-
vimo priežasčių turis. Ir šitų jų psi-
chikos žinojimo šviesoj besvarstom
lenkų lietuvų santykiai atrodo tauti-
nėmis spalvoms, ir lenkų klausimas,
mūsų išmąnymu, yra tautinis klausimas.
Lenkų pastangos prisijungti Lietuvai,
kuri, anot jų, esanti tikrai „tak zwane
terytorja litewskie“ („vadinamosios Lie-
tuvos žemės“) ir rytų Galiciją mokina,
kad jie „geri“ patriotai, ir kadangi
lenkų pramonė ir kapitalas permenki,
kad susilyginatų su vokiečiais, tad ir jų
imperializmas panašesnis į patriotų sva-
jones, negu į vokiečių pramonės ir ka-
pitalo reikalo gimdomą ir gaivinamą
imperializmą. Vokiečiai patys tai numa-
no ir tas pat laikraštis, kalbėdamas
apie naudingumą ar žalingumą Lietu-
vos prijungimui Lenkams, sako, kad
Len'ai patys daug trūkumų (politinių
ekonominų) turėdami, prijungę Lietu-
vą, tik išnaudotų ją, negalėdami nie-
ku padėti Lietuvai, jos pažangai, — už-
tai, girdi (esama dar ir kitų motyvų),
Lietuvai netinka dėtis išvien su Len-
kais. Taigi ir gindami savuosius nuo
lenkų užsiuolymų, mes lietuviai, pri-
valom ne tik lietuvų ekonominius rei-
kalus ginti, bet ir lietuvišką tautinę
kultūrą statyti kelti, nes pavojingas
mums ne tiek lenkų kapitalo galingu-
mas, kiek jų patriotizmo nemandagu-
mas.

L. B.

JAU IŠEJO

„Liaudies Kalendorius“ 1918 metams.

KAINA 60 kap.

Plistintojams nuleidžiama procentas.

Leidėjai: S. JACKEVIČIUS, M. STEIGVILA ir B. Vė
Maksva, Sritienka, № 26.

Reikalaukite visur!

GYDYTOJAS E. DRAUGELIS.

priima ligonius 63 ligonbutyje (prieš Cha-
lutino gatvę)

• • • nuo 10 lig 12 val. • • •

• ir namie Sredne-Smolenskaja, № 29,
namai Pavlenko• • • nuo 4 lig 6 val. • • •
kasdien, išskyrus šventes.

Tautų apsisprendimo klausimas Lietuvių Brastos posėdžiuiose.

„Ran. Utro“ pranešimu, gruodžio
30 d. konferencijos tarimosi stenogra-
mose esąs paliestas tautų apsisprei-
mo klausimas. Paduodame čia, kas yra
svarbiau ir kas liečia mūsų tėvyne.

Tą klausimą įneša Kulmanas. Jis
taip kalba.
„To dalyko (apsisprendimo) svar-
stymas vedamas taip teoretinai, jog
dažnai jis mus nuveda į begalines srit-
tis; tuo tarpu mums visumet reikia tu-
rėti omeny mūsų pasitarimų praktikos
ir politikos tikslai.

Mes jau esame pasakę, kad tautos,
gyvenančios prie senovės Rusų valsty-
bės vakarų sienos, jau yra išreiškusios
norą būti savarankioms tautomis tokio-
je formoje, kuri mums yra užtenkama
(въ формѣ для насъ рѣшающей).

Mes esame taip pat pasakę, kad tų
naujų valstybių dalyvavimas tarybose
yra vertas svarstyti.

Rusų delegacija nėra mums išaiški-
nusi, ar jos manymu esama tokių val-
stybių, kaip juridinių asmenų, ar tos
tautos galėtų dalyvauti konferencijoj,
kaip subjektai, ar reikia į juos žiūrėti
tik kaip į valstybės įsigudrinimo (ис-
судрѣния) objektus.

Rusų delegacijos vardu Kamenev'as
atsakydamas praneša, kad, jeigu buvo
kas nors sprendžiama kurių nors užim-
tos tautos sluogsnų, tai negali būti
pavadinta tautos valia, jei tai buvo pa-
daryta svetimos okupacijos metu.

Okupacijos metu nei Lenkuos, nei
Lietuvoj, nei Latvijos nebuvo demo-
kratingai išrinkto organo, kuris galėtų
tautos vardu kalbėti.

Del pačios valstybinės nepriklausom-
ybės siekimo esmės rusų delegacija
praneša, kad jų valdžia iš to, jog ki-
tados užimtosios šalys buvo Rusų val-
stybės dalis, nedaro tokios išvados,
kuria tos šalys tokiais nors ryšiais bū-
tų jungiamos su Rusų respublika.

Senosios Rusų imperijos prievartos
ir nusizengimo pagimdžiosios sienos
žuvo kartu su carizmu. Rusų respubli-
ka nesikiš į tautų žemės sienų gindus,
jei bus užtikrinta, kad jos sienos bus

„Lietuvių Balsas“

atskiras numeris VORONŽE ga-
lima gauti šiose vietose:

1. M. Dvorjanskaja, 21. Liet. Komitete —
pas Juozą Mulerskį.
2. B. Dvorjanskaja — pas laikraštinių-
jų pastą.
3. Sekmadieniais prie bažnyčios.

„Liet. Balso“ Redakcijai

trūksta šių „Lietuvių Balso“ 1918 m.
numerų: 9, 43, 70, 82, 86, 87, 91, 92
ir 95. „Liet. Balso“ įgaliotinių, komisi-
jonierių ir apskritai visų, pas kuriuos tų
numerų yra užslikę, prašome mums at-
siųsti.

„LIET. BALSAS“ REDAKCIJA.

nustatytos laisvos pačių tautų valios,
bet ne prievartos keliu.

Rusų delegacija sako, kad apsi-
sprendimo teisė priklauso tautomis, bet
ne jų dalims, gyvenančioms užimtosios
vietose. Rusai įsisaisito niekam prie-
vartą tokios ar kitokios valdžios for-
mos neprimesti.

Nuo santaikos įvykimo valandos
pažymėję šalių valdymas privalo pe-
reiti į rankas laikinojo organo, kuris
bus sudarytas politinių partijų susita-
rimu.

Taikos konferencijos darbas pa-
skubinti delegacija prašo Vokiečių ir
Austrij atstovų į visus tuos klausimus
tiksliai atsakyti.

Į pastatytus rusų delegatų klau-
simus įgaliotini austrij vardu atsako ge-
nerolas Gofmanas:

Pirmiausiai, sako jis, turiu protes-
tuoti prieš pasiaikškimų toną. Rusų
delegacija kalba tokiu tonu, tarytum
būtų nugalėtojai ir mūsų šalies paėmė-
jai. Tuo tarpu faktai rodo ką kita: vo-
kiečių armija turi paėmusi didžiausius
rusų žemes plotų.

Rusų delegacija reikalauja pripažinti
apsisprendimo teises tokioje formoje,
kokios jų valdžia neduoda savo val-
stybėje. Jų valdžia tik prievarta remias
ir kiekvieną kitaip mastantį stengias
nusmaugti. Kiekvienas kitaip mastan-
tysis apšaukiamas kontrevoluciniu ir
buržuizmu, stovineu anapus teisių
sienos.

Savo pasakymą patvirtinsiu dviem
pavyzdžiais. Pirmasis pavyzdys: išvi-
kymas durtuvais ir kulkuosvaldžiais
gudų Minsko kongreso, kuris norėjo
apsispręsti. Antrasis pavyzdys: Galin-
das (ukrainiečiams) apsisprendus, Pe-
trogrado valdžia pasiuntė jiems ul-
timatą ir ginkluota jėga manė jiems
sulindyti ta teise naudotis.

Iš radiotelegramų matyti, kad pi-
lietinis karas dar nėra pasibaigęs. Štai
kad atrodo balševčių valdžios prakti-
kų jų skelbiamoji tautų apsisprendimo
teisė.

Del to aukščiausioji vokiečių karo
valdžia atmeta rusų norą kištis į užim-
tųjų vietų reikalus. Mums aišku, kad
užimtųjų vietų tautos jau yra išreiš-
kusios savo norą atsiskirti nuo Rusų; ir
tai padarė aiškioje be jokio abejimo
formoje.

Baigia Gofmanas taip: aukščiausioji vokiečių karo valdžia nepriima pasilytymo atskaitų kariuomenės iš Latvijos, Lietuvos, Rygos ir Rygos įlankos salų. Tuo šalyturi valdžios organų, teismų, geležinkelio, telegrafo, pašto. Visa tai yra vokiečių, tad vokiečiai ir valdo.

M. K.

Del Centro Komiteto nuk. d. k. š. „Agronomijos Skyriaus“ likvidacijos.

Paėmus balševikams Lietuvos Dr. nuk. d. k. š. C. Komitetą, tapo uždegtas „Agronomijos Skyrius“.

Prieš uždegtą „Agr. Sk.“ buvo patiekta balševikams tolimesnių darbų programa. Ta programa Agronomijos skyrius turėjo būti žymiai praplėstas ir manoma buvo pakviesti dar trys agronomai, vienas kitas girininkas.

„Agronomijos Skyrius“ atsivėlgdamas į tai, kad lietuviai neturi nusistatę veikimo plano agronomijos srityje, neturi išsivysčiusių organams, teikti ūkininkams ūkio pagalbą, emė dienos uždavinių paruošti projektus. 1) kaip centrinį, taip ir vietinį žemės organų Lietuvoje. 2) teikti ūkininkams žemės dirbimo pagalbą ir t. t. Buvo manoma aptarti tinkamiausias metodus žemei dirbti ir gyvuliams auginti ir t. t. Buvo manyta paruošti projektai 1) Statistikos rinkimo ir ūkio biudžeto tyrinėjimo sugrūžis į Lietuvą. 2) Sutvarkymo šalyje ūkio produktų pirkimo, pardavimo ir jų perdirbimo ir t. t.

„Agronomijos Skyrius“, matydamas, kad ūkio kultūrai kelti Lietuvoje maža esti įvairių specialistų, palaikė savo pareigą paruošti ją. Be įsteigtųjų Voronežo kontroliaus asistentų kursų buvo manoma įsteigti kursai sodo, daržo ir pievų kursai.

Sie tikslai „Agronomijos Skyriaus“ nebuvo matyti tinkamai balševikų apsvaistytai, arba jie nesupranta dienos reikalų svarbos.

Iki pat likvidavimo „Agronomijos Skyrius“ savo laimėjimų gaudavo pradedant nuo liepos mėnesio tikrai 845 rublius mėnesiui. „Agronomijos Skyrius“, gaudamas mažą pinigų, plėdė darbu statistikos srityje, norėdamas kiek nušviesti tokį neaiškų ekonominį Lietuvos ūkio stovį prieš karą toms statistikos žinioms, kurios buvo surastos Rusų įsteigto, būtent: Statistikos Centro Komiteto, ūkio, prekybos ir pinigų ministerijose ir t. t.

Tiesą, Rusų statistikos žinios labai šlubuoja, bet, antra vertus, tos žinios su tam tikromis pataisomis galima vartoti įvairiems mūsų krašto ūkio kultūros kėlimo projektams nustatyti.

Imkime nors žemės reformą. Jai įvykinti jau reikia žinoti, kas valdo Lietuvos žemes. Reikalinga žinoti, kiek valdo žemių dvarininkai, valdžia, valstiečiai; reikalinga žinoti kiek esama Lietuvoje miškų, mažųjų, bežemių ir t. t.

Šias žinias buvo rinkę „Agronomijos Skyrius“.

Kelias žodžiais reikia paminėti kontroliaus asistentų kursai. Įsimokėjusių klausytojų buvo 55 žmonės, jų tarpe 26 ne gimnazijų mokiniai.

Balševikai rado, kad 1) kontroliaus asistentų Lietuvoje buvo jau per daug (V. Bielsko žodžiais), kad 2) galvijo po karo neturėsime, kad 3) Voronežo sąlygos ne tokios kaip Lietuvos, todėl nėsą reikalo leisti pinigų nerikalingiems specialistams, kurie sėdės Lietuvoje be kasnio duonos ir t. t.

Nežinint ir tai, kad kursininkai — lietuviai, kad praktikai „Agronomijos Skyriui“ kun. Jasienkis buvo nuskyres 10 piniinių karėjų, kad įvairius prietaisus bandymams daryti buvo gavęs Skyrius iš žemietijos ir Voronežo ūkio Instituto, vis dėlto uždegtas kursas, kaip „nesvojvaremena“ įstaiga (V. Bielsko žodžiais).

Nors balševikai kursus uždegtė, bet senasis L. Drg. n. d. k. š. Centro Ko-

mitetas drauge su Lietuvos Žemės Reikalų Sąjunga varys tų kursų darbą ir toliau.

Knygas, kurių „Agronomijos Skyrius“, nerijo išspausdinti, grąžins autoriams, be knygtės „Laikini tvartai“, kurią jau baigia spausdinti.

Atsiėmiant likviduotųjų žodžius, kad kultūros darbas nebusis trukdomas, bet, atvirkščiai, — bus praplėstas (Poželos žodžiais) — ima abejojimas dėl balševikų ir jų draugų gerus norus kultūros darbui dirbti ir tautos reikalamis ginti.

Kvietelietis.

Del „lietuviškųjų pasų“.

Lietuvių Vyriausiosios Tarybos Rusijoje PRANEŠIMAS.

„Liet. Balso“ šių metų № 1 gydyt. E. Draugelio įdėta žinių ir duota paaiškinimų del „lietuviškųjų pasų“.

Kad pašalinis visokių faktinai klaidingus sprendimus, kurie iš to straipsnio gal būt padaryti, L. V. T. R. šiuo praneša, jog ji rengiasi davinėti pasportų piliečiams, norintiems grįžti į Lietuvą, anaipol ne tam, kad išrodyti kieno nors politinį credo. Ji rūpinis vien tuo, kad teikiamas paspartuose žinios apie piliečių vardą, pavardę, nuolatinio gyvenimo ir gimimo vietą ir t. t. būtų teisingos. Tik del šio tikrumo ir lauks jos paspartų vertinimo.

L. V. T. R. duodama paspartus, neatimines jokių dokumentų.

Ką vokiečiai apie L. V. T. R. mąno, jai visai nežinoma.

Visi L. V. T. R. sprendimai ir pranešimai, kurie bus dedami laikraščiuose, bus su jos parašu.

Visus laikraščius ir asmenis, kurie naudosis gydyt. E. Draugelio straipsniu, prašoma būtinai čia pat minėti šis pranešimas.

Lietuvių Vyriausioji Taryba Rusijoje.

Redakcijos priedas:

E. Draugelio straipsnis „Lietuviškieji pasai“ Redakcijos buvo įdėtas vadaujantis laikraščio papročiu, jog už žinomųjų Redakcijai žmonių straipsnių turinį, atsako patys jų autoriai.

Iš karininkų gyvenimo.

Tam tikrosios Armijos pirmame Lietuvių Karininkų Suvažiavime, buvusiam Rovno mieste gruodžio mėnesio 2-4 d. 1917 m. tarp kita ko buvo svarstoma:

1. Dabartinis momentas ir Lietuvos politinė ateitis.

2. Lietuvių kariuomenės darymas ir jau esamojo bataliono papildymas.

3. Leidžiamųjų iš kariuomenės liet. karininkų likimas.

4. Grįžimas po karo į Lietuvą.

Delei 1-ojo punkto. Suvažiavimas, apsvaistęs dabartinį momentą ir Lietuvos politikos ateitį ir turėdamas omenyje: kad tikrai tada Lietuva gales augt ir plėtoties, kada ji bus laisva demokratiška šalis, nutarė, jog:

I. Rusų valdžia privalo neatidėliodama paskelbti Lietuvą nepriklausoma valstybe etnografinės sienomis (visa Kauno gub., dibesnė pusė Suvalkų gub., dalis Vilniaus gub. su Vilniaus miestu, dalys Gardino ir Kuršo gub. ir Mažoji (Prūsų) Lietuva).

II. Lietuvos nepriklausomybė turi būti garantuota Taikos Kongreso, kuriame būtinai privalo dalyvausti Lietuvių Tautos atstovai sprendžiamuoju balsu.

Delei 2-ojo punkto. Suvažiavimas randa būtinai reikalinga lietuvių kariuomenę įvairių ginklų rūšių, kaip antai: pėstininkų, raitininkų, artilerijos ir

inžinierių. Įsteigus įvairioms lietuvių kariuomenės dalims, kviečiame draugus į jas stoti; o tuo tarpu kreipiamės į visus draugus pėstininkus ir visus tuos, kurie turi noro ir pašaukimo stoti į 1-ąjį Atskirą Lietuvos batalioną, keičiamą dabar pulku. Norintiuosius stoti į 1-ąjį Atsk. Liet. batalioną prašom apie tai pranešti Vykdomajam Tam Tikrosios Armijos Lietuvių Karininkų Komitetui (laikšams adresą: Исполнительный Комитетъ Военнослужащихъ Литовцевъ Особой Арміи).

Del 3-ojo punkto. Laukdami vyresniųjų metų kareivių paleidimo ir turėdami omeny, kad tame skaičiuje daug atsirastų lietuvių, nutarėme: 1) kreiptis per Centr. Liet. Kar. Komitetą į Rusų valdžią, taip pat į Ukrainos Centro Tarybą reikalaujanti aprūpinti leidžiamus iš kariuomenės lietuvių darbu ar pašalpa. 2) Kreiptis per visus lietuvių laikraščius į visuomenę, prašant padėti jiems suieškoti tinkamo darbo. 3) Paklausti Lietuvių darbo biurus ir komitetus šelpiti tremtiniais ypač Šiaurės ir Vakarų fronte, o taip pat Žemiečių Sąjungos tuose frontuose organizacijas kiek žmonėms galety sutelkti darbo ir kokiomis sąlygomis.

Del 8-ojo punkto. 1) Karui pasibaigus visi svetur gyvenantieji lietuviai privalo grįžti į Lietuvą, nes sunaikintą šalį atstatant ir naują visuomenę gyvenimo tvarką įvedant, turime mobilizuoti visas savo pajėgas. Vykdomajam Komitetui pavedama sustatyti ir paskelbti laikraščiuose tam tikra atsiskaikima. 2) Matome, jog įstaigoms šelpiančioms tremtinis, būtinai reikia neatidėliojant imti ruošties tremtiniais grąžinti į Lietuvą, steigiant tam tikrus lietuvių tremtinių grąžinimo biurus, ar kitokių būdų, kad mūsų šeimynoms, kurioms teks grįžti pirm negu mums karininkams, būtų pilnai aprūpinta kelionė į Lietuvą. 3) Tremtinių grąžinimo įstaigos turi būti iš anksto ir plačiai paskelbtos, kad galėty joms laiku pasinaudoti plačios tremtinių minios, kad galėty joms, pagaliau, pasinaudoti ir tie mūsų draugai karininkai, kurie negali pastoti į lietuvių kariuomenę.

Pirmininkas V. Černeckis
Sekretorius P. Bredulis.

Korespondencijos.

KAMENSKA.

Kamenskoje st. (Donco apskr.) susikūrė lietuvių draugijė „Birutė“, kuri rūpinis suorganizuoti lietuvių, Kamenskios apylinkės apsigyvenusius ir pradės ruošti juos prie besiantinančios jau į tėvynę kelionės.

„Birutės“ valdyba kviečia visus lietuvių, apsigyvenusius Donco apskr., rašyti į draugiją ir padėti trisus ir aukomis jai išsiplėtoti. Nario mokestis 3 rub.

Priimamos aukos „grįžimo fondui“. Visas draugijas, kurios pradėjo, ar dar pradės, ruošimo tautiečių prie iškėlimo trūsą, meldžiame įeiti su mumis į kontaktą.

„Birutės“ pirmininkas
provis. Vinkleris,
sekretorius
prop. Butkevičius.

VORONEŽAS.

Spalių 19 d. 1917 m. įvyko steigiamasis Lietuvių Tautos Meno Fondo susirinkimas, dalyvaujant nedideliu vietinių inteligentų būreliui. Steigėjų: M. Yeo ir S. Silingo — buvo nuvestas Fondo tikslas ir reikalas. Jo tolimesnis veikimas ir sutvarkymas buvo pavestas laikinai komisijai iš 17 zm. Komisija buvo išrinkta iš sekančiųjų asmenų: Sof. Čiurlionienė, Jurgis Baltrušaitis, Adomas Varnas, Juozas Žikaras, Stasys Šilingas. Kąjėtonas Skleris ir Kairnštis. Sekančiam posėdy, gruodžio 28 d., buvo išrinkta valdyba: Jonas Yčas — pirm., Klara Šepetienė — vicepirm., kun. Krupavičius — kasin., Jadvy-

ga Petrauskaitė — sekret. Valdyba jau pradėjo savo darbą.

Sekret. J. Petrauskaitė.

VORONEŽAS.

Lietuvių karininkų laitininkų susirinkimas. Sasio 7 dieną prekybos mokyklos bute įvyko lietuvių karininkų susirinkimas. Dalyvavo apie 50 žmonių. Prezidiumui išrinko gyd. E. Draugelį (pirm.), kar. L. Bistrą (vicepirm.) ir dar vieną kareivį (sekre.). Kadangi šisai susirinkimas buvo steigiamasis (mat, esantysis čia Liet. Karininkų Sąjungos skyrius ampie), tad kuopos tikslui ir apie jos organizaciją plačiai pranešė V. Endziulaitis. Kuopos valdybai išrinkti: gydyt. Draugelis (pirm.), L. Bistras (vicepirm.), Varkaišis (sekre.), Petruskevičius (jo gydyt.), Pakštis (izdin.) ir trys kandidatai — Milius, Mazvilis ir Čepulis.

Kareiviai, paleistieji visai nuo tarnybos, ar tik laikinai poilsui, neturi kur pasidėti, ir darbo dabar ne taip lengva gauti. Todėl kalbėta apie Darbo biurą. Laikiniai tuo reikalu pavesta rūpintis Kuopos Valdybai. Taigi kviečia visus, kas žino, kur reikalingas koks nors darbininkas, ar kur yra koks nors darbas, pranešti apie tai Valdybai. Be to gyd. Draugelis praneša apie frontų karininkų suvažiavimus ir jų nutarimus.

Apskritai, dabar matyti, kad lietuvių karininkai linksta į tėvynės reikalų rūpinimosi puse. Tai labai džiungina: gal Dievas duos ir visai internacionalizmo ir atšalimo liga išnyks iš mūsų tarpo.

Laisvas Karininkas.

JALTA.

Gruodžio 17 d. 1917 m. sanatorijos bute buvo Jaltos lietuvių draugijos „Kibirkštės“ visuotinis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo piliets Jurevičius. Atidarius susirinkimą, sekretoriaus pil. Mikėlėnas perskaitė steigiamojo susirinkimo protokola, iš kurio paaiškėjo, kad jau buvo rinktasi keletą karų minėtajai draugijai įkurti, ir kas išrinkta į valdybą. Valdyba išrinkta iš penkių asmenų, kurie pasiskirstė pareigas šiaip: pirmininko — Jurevičius, sekretoriaus — Mikėlėnas, izdininko — Kasparas, valdybos nariai — Grigaitis ir Jakštaite.

Per šį (17-XII-17 m.) susirinkimą, apsvaistęs kiekvieną punktą, tapo priimti draugijos įstatai. Nutarta persiųsinti draugijai šie laikraščiai: „Lietuvių Balsas“, „Ateities Spinduliai“, „Vadas“, „Santara“, „Tiesa“, „Naujoji Lietuva“, „Varna“. Draugijos tikslas: Draugija atstovauja susijungimui ir susitarimui su lietuvių ir rusų draugijoms, draugija taiso paskaitas, rengia vakarus spektakliaus ir t. t. Malonu ir jauku širdžiai buvo matant būrelį lietuvių susirinkusiųjų ir besirengiančių darbuotai tėvynės ir žmonijos labui. Geistina ir linkėtina daugiau tokių susirinkimų...

Kapsas.

ŽINIOS.

Voronežas. L. T. Meno Fondas nupirko iš A. Varno susilaukusį Vilniaus parodoje labai prielankios kritikos paveikslą: „Autoriaus ir jo žmonos portretą“.

Kaunas. „Izviestijų“ pranešimu ties Kaunu einas mūšis tarp vokiečių dezertyrų ir kariuomenės. Dezertyrų esą apie 25 tūkst. Jie aficery vedami gerai apsiginklavę ir apsikąs nepasiduoda valdžios kariuomenei.

Senapolė (Marpl.). Ligi rudens čia buvo trys lietuvių mokyklos. Šiandien jau gyvuoja penkios. Jose mokosi apie 240 vaikų.

Kaunas. Kaune įsteigta lietuvių kalbos kursai, kuriuose vokiečiai tris kartus savaitėje mokosi lietuvių kalbos.

PAŽANGOS PARTIJAI.

Pranešame, kad sausio 28 d. Voroneže „Lietuvių Balso“ redakcijos būte bus Pažangos partijos konferencija. Kiekviena kuopa siūnia po 3 delegatus sprendžiamuoju balsu. Šiaipjau partijos nariai dalyvauja patariamuoju balsu. Konferencijos suruošimas pavestas Voronežo kuopai.

Programa: 1) Centro Komiteto veikimo apyskaita. 2) Centro Komiteto papildymas. 3) Partijos taktika. 4) Organizacijos klausimai. 5) Narių iškelti klausimai.

Pažangos Centro pirmininkas
Marijnas Yčas.
Sekretorius
St. Taliat-Kelpšaitė.

Kursų vedėjas mokąs lietuviškai vokiečiai.
„L. Aidas“.

Petrapiilis. Sausio 6 d. pradėjo dirbti Steigiamasis Susirinkimas. Pirmininku išrinktas Cernovas. Priimta soc. revol. dienotvarkė, kuri pirmąsias vietą davė taikos, žemės ir federacijos reikalams. Balševikai norėjo į pirmąją vietą pastatyti valdžios dalyką. Delto jie su kairiaisiais soc. revol. išėjo iš susirinkimo, suardę tuo būdu kvorumą.

Kareivių ir darbininkų daromos Steigiamajam susirinkimui sveikinti manifestacijos buvo ginklais vaikomos. Esą aukų.

Lietuvių laikraščiai Lietuvoje. Vokiečių spaudos biuro pranešimu „Liet. Aido“ spausdinama 15,000, „Dabarties“ 10,000, „Darbo Balso“ 5,000; lenkų „Dziēn Wileński“ leidžia tik 5,000.

Vladivostokas. „Ran. Utro“ pranešimu šį miestą pagrobusi Japonų kariuomenė. Jos vadas pareiklavo iš gyventojų visa kame jo klausyti.

Lietuvos Žemės Reikalų Sąjunga. Sausio 6 dieną Voroneže buvo L. Z. R. S. visuotinis susirinkimas, kurį suklydė dar vasarą įsikūrę Petrapiilį L. Z. R. S. laikinasis komitetas. Buvo padaryti Centro Komiteto ir Revizijos komisijos rinkimai. Į komitetą išrinkti slaptu balsavimu agr. Kriščiūnas, gimnazijos mokytojas Žemaitis, kun. J. Jasienskis, agr. Variakojis, agr. Spokėvičius, matininkas Grigaliūnas ir agronomas Aleksa. Jiems kandidatais — Mackevičius, agronomas stud. Vaitiekiauskas, agr. studentas Banevičius ir Pakšta. Atsisakius mok. Žemaičių, į jo vietą pakviestas Vaitiekiauskas. Į revizijos komisiją išrinkti inž. Sakenis, Dargis ir Lukasevičius. Toliau buvo kalbėta apie fronto demobilizacijos išnaudojimą (arklių, ratų ir kitų dalykų supirkimą).

Petrapiilis. Nužudę buvusiuosius ministrus, kadetų vadus: Singarevą ir Kokoškiną. Žudytojai buvę apsiręnę matroskai.

Petrapiilis. Del išvaikymo Steigiamajam susirinkimui paskelbta visuotinos valstybės įstaigų streikas. Miestas liko be vandens ir šviesos.

Dardanelai. Anglų oficalinių pranešimų įeinant į Dardanelų sąsmauką anglų laivynas paskandino turkų laivą „Breslau“, o „Gebena“ taip apardė, jog turėjo stoti prie Nagaros kyšulio.

Turkestanas. Čia prasidėjo tikras badas. Žmonės už duonos gabalą par-

duoda savo pačią, vaikus. Duonos gauti iš kur nors nėra vilties.

Petrapiilis. Raudonojo kryžiaus ir miestų ir žemičių sąjungos su jų įstajomis kamisary dekretu paskelbtos valstybės nuosavybė.

Lietuvių Tautos Mėno fondas.

Dailininkas — tautos gyvenimo reiškęs; menas — tautos sielos išraiška. Dailininkas kūrėjas su meno kariau — gyva mokykla, kurią mokyti pajėga visuomet brangintina, itin tuo metu, kada Lietuva nusimetusi svetimų įtakų jungą rengiasi pradėti gyventi savo gyvenimu. Šiandien, kiekvieno žmogaus darbas, Lietuvos naudai dirbamas, savo pašaukimu sienose yra brangus, dar brangesnis tų, kurie savo talentų galybę pažinę tautos sielą savo kuriamaisiais dailės darbais amžiu dulkėmis apstėta lietuvių sielą skaidrina, auklėja, rengia savam gyvenimui. Karas daug ką išstūmė iš tikrų gyvenimo vėžių, išstūmė ir mūsų kūrėjus dailininkus. Jie atsidūrė sunkiose gyvenimo aplinkybėse turėjo mesti savo šventą pašaukimą darbą ir imtis kuo galima duos nusipelninti. Tuo jie silpnina savo talentus ir skriaudžia mūsų tėvynę. Tie liūdni reiškiniai nebekeičia ir bendrosios jėgos mūsų prašalinti. Tami tikslai įkurtas Lietuvių Tautos Mėno Fondas. Jis padės mūsų įkvepiems dailininkams eiti savo pašaukimo keliu ir prisidėti prie šviesesnės ateities kūrimo.

Fondo kapitalai bus vartojami lietuviams dailininkams šelpiti ir jų veiklams supirkinėti ir globoti. Šelpiami tečiau bus ne labdarybės pamatais, bet nuolatine darbo tiekiu.

Tokių būdu Mėno Fondas mano pagrįsti Lietuvių tautos mėno muzejui pagrinda.

Fondo nariais gali būti visi, kurie apsiims mokėti kas mėnuo pakeliamą įjems sumą. Priimamos, tečiau, ir aukos, nors nuolatinės mėnesinės įnašos labiau branginamos.

Fondo tikslas kaip matome kilnus ir svarbus. Dekimės tad prie jo visi! Neleiskime skursti savo talentams ir jų veiklams žūtį mūsų tautai!

Remkime dorinai ir medžiaginiai savo dailininkus!

Sumanytasai Fondo darbas eis tik tuomet tinkamai, kada įgytos visuomenės pritarimo organizuotais sieks įtikla. Prašoma tad tose vietose, kur daug gyvenama lietuvių, kaip Moksvoj, Petrograde, Odesoj, Kijeve, Saratove, Magileve, Bobruiske, Karkove, Vitebske ir t. t. lyginai didesnių lietuvių kolonijų už Rusų sienų tuo pažymėti rinkimo ar kolektyvės ar privatinės iniciatyvos keliu vieną žmogų, kuris apsiimtų būti toj vietoj Fondo atstovu. Tokių atstovų prašome veikia pranešti savo adresą Fondo valdybai, kad galėtum išsiųsti ten renkamas knygytes ir painformuoti del įvairių formalybių renkant pinigus ir remėjus narius. Į šitą darbą reikalinga stoti nuo pirmosios atstovavimo dienos, nes laikas bėga, o toliau darbo atidėlioti nebegalima.

Fondas darba jau pradėjo. Voroneže apsigyvenusiame žinomam mūsų visuomenės iš Vilniaus parodų dailininkui A. Varnui užsakytas ir jau baigiamas Jono Jablonskio ir Prano Mašiot portretas. Atsiradus daugiau lėšų, rasis darbas ir kitiems mūsų dailininkams.

Visi Fondo žyginai bus skelbiami laikraščiuose.

Visais Fondo reikalais prašau kreiptis šiuo adresu: Воронеж, Б. Дворянская, II. М. И. М. И. М. И.

Ligi šioliai Voroneže gyvenančiųjų pasižadoje Fondui mokėti kas mėnuo: O. Aukštuolytė po 3 rub., Bilionienė — 5 r., El. Valavičiūtė — 3 r., J. Yčas su žmona — 15 r., M. Yčas su žmona — 20 r., M. Krupavičius — 5 r., P. Leonas — 5 r., Linartas — 10 r., Pr. Mašiotas — 5 r., J. Petrauskaitė — 3 r., Juoz. Skorulis — 5 r.,

V. Silvestravičiūtė — 1 r. 50 k., Tumėnas su žmona — 10 r., Charčevskis — 5 r., Dr. Šiupaitė-Jankauskienė — 5 r., Sepetienė — 2 r. 50 k., kun. Jasienskis — 5 r., Januševičius — 10 r., kun. Jakubėnas — 5 r., Jablonskienė — 2 r., Minske — dr. Aleška — 10 r.

Iš kitų miestų pasižadėjusių pavadės dar nesužinotos. Valdybai žinia, kad Petrapiilij užsirašusių yra nemaža, nes pinigų gauta iš ten 290 rub.

L. T. M. Fondo Valdyba.

Voronežas, 4-18 m.

Draugai koperatoriai.

Kasdien eina artyn mūsų grįžimas į Lietuvą, kur laukia mūsų didelis darbas.

Milžiniškas koperacijos augimas pasauly jau ligi karo, kuris reiskia artinimasi visai naujos visuomenės tvarkos, visai naujo gyvenimo ir geresnių laikų Lietuvoj, buvo stabdomas rusų karų valdžios. Todėl mes atsilikom nuo savo kaimynų.

Mes turime ko greičiausiai susiorganizuoti, pavyti savo kaimynus ir statyti naują gyvenimą, jau naujais pagrindais.

Suardytojo per karą žemės ūkio atstatymas, išgavimas ir organizacija kredito, reikalingo atgaivinti suardyta Lietuvai; prekybos ir pramonės organizacija, turi stovėti ant visuomeninių kooperatinių pagrindų.

Kitais mūsų kraštas, papuoless į palukininkų ir spekuliantų, rankas vargu ar kada ir išsimokėtų. Bendraudami kooperacijos darbe, mes turime auklėti piliečius visuomeninė dvasioj, įkvepdami kooperacijos idelus ir tokiu būdu išauginti tas galingas pajėgas, kurios glostų liaudies širdį ir kurios apsaugotų mūsų kraštą nuo visokių pavojų ir duotų Lietuvai tikrą laisvę.

Mes turime neprileisti svetinių ir nepalankių Lietuvos visuomenei ir apskritai visam mūsų kraštui gaidulų, kurie atvažiuotų kolonizuoti Lietuvą arba su kitais spekuliacijos reikalais.

Kitų kraštų pavyzdys rodo, jog kooperacijos dėdėjimas duoda tinkamą atspirtį tokiems žmonėms.

Turėdamas šitą omenį, Lietuvių kooperatorių būris Mksvoje nutarė sudaryti „Lietuvių Koperatorių Kuopelę“ ir ko veikliausiai pradėti organizuoti kooperacijos pajėgos Rusuose ir rengti jas grįžt į Lietuvą.

(Kuopelės adresas toks: Moksva, Pliusčičia, namai 32, but. 17, K. Salakauskiai).

Pirmas Kuopelės žygis — išaiškinti čia gyvenančiųjų Rusuose kooperatorių skaičius ir dirbančiųjų arba dirbusiųjų kooperacijos srity — praktiku ir teoretiku — adresai, kad tuo padėtų pagrinda ir palengvintų basimajai kooperatinių darbininkų mobilizacijai Lietuvoje.

Kuopelė prašo kiekvieną kooperatorių, kuris perskaitys, ar sužinos apie šitą laišką, siųsti mums atsakymą į šiuos klausimus:

- 1) Kuo vardu?
- 2) Pavardė?
- 3) Kokią mokyklą išėjęs? (žemąją, vidurinę ar aukštąją).
- 4) Ar baigęs kooperacijos mokyklą arba kursus, ir kokius?
- 5) Kuriam kooperatyve yra dirbęs? (nurodyti vietą ir įstaigą).
- 6) Ką kooperacijoj yra dirbęs ir ką joje geriausiai moka?
- 7) Ar yra parąšęs ką apie kooperaciją? (įvardyti ką, ir kur galima rasti jo darbas).
- 8) Dabartinis adresas Rusuot?
- 9) Kame gyvena Lietuvoj (ligi karo)?
- 10) Kurio adresu galima kreiptis Lietuvoje?

Lietuvių Koperatorių Kuopelės Valdyba.

Laiskai iš Lietuvos.

Lietuvių Skyrus prie Danų Raudonojo Kryžiaus Kopengagoj yra gavęs atsakymą iš Lietuvos apie šiuos žmones. Kadangi kairurie nėra padavę savų adresų arba laišku yra grįžę atgal, taigi laiksme reikalinga paskelbti „L. B-se“.

Oras Vaitiekas Čenstakavoj, Petrakavo gub. Sveikas, reikalauja pašalpos. Gyvena pinigų pašalpmis. Joana su vaiku sveika. Naujai gimęs vaikas pakrikštytas Miečislavu. Mes visi vargstamė ir reikalaujame pašalpos. Siunčiame daug labu dienų. Laukiame žinių ir pinigų.

Ta žinia turi būti paduota Viktorui Šieteraičiui gyvenančiam Mogileve.

Katrei Garmuzienis iš Pilonių kaimo Senapolės aps. sekasi gerai ir pašalpos nereikalauja. Namai nesugriauti ir geram stovyje. Tamstos brolis Juozas gruodžio 22 d. 1916 m. yra miręs. Šiaip jau visi sveiki. Tetravęs buvo Garmus Minske.

Jonas Tamošiūnas Valčiūnų kaim. Vilkmergės pav. Jam sekasi gerai, vaiko nejaucia. Visi sveiki ir visiems sekasi gerai. Emilija rugpjūčio mėnesio yra mirusi. Daug širdingų linkėjimų.

Žinią teikiama Onai Tamošiūnaitėi Saratove.

Petrulis Gabrieliūs iš Narūnų, Kupiškio apskr. „Mes visi sveiki ir dar ligol gerai sekasi, pašalpos nereikalaujame. Mus visus labai nudžiugino žinutė, kurią gavome nuo Jusų. Mes ir visi pažįstami sveiki ir siunčiame širdingų linkėjimų.“

Žinia teikiama Petruiliui Paulinai, gyvenančiai Vitebskos gub. Vodeikavo dvare. Jurgis Savickis.

Juska Vincas, kareivis 2 Kauno družinos yra nelaisvėje Vokiečiuos, stovykla (lageris) Hammerstein. Lietuvių Skyrus jį šelpia.

Žinia teikiama Juozui Juškai Petrapiilį.

Piermas Stefanija gyvena Akmenės pav. Viešniū val. Kauno gub. Sekasi gerai, nevargsta, visi sveiki. Žinia teikiama Pelikui Piermansui Rusuot: Veikiamoji armija, Visų Rusų Žemičių Sąjunga.

Bargaila Jonas, vyr. unteralic. 3-jo Dono pulko, buvo ties Pilkalniu, o dabar yra Neuhammer' o stovykloje, Vokiečiuos. Žinia teikiama Adolfui Bargailai Rusų Veikiamojai armijoj.

Dudonis Jurgis gyvena Kampiškų sodžiujė Freidos valst., krasa Garliava, Suvalkų gub. Sekasi gerai. Žinią teikia Stasiui Borchertui Minsko gub., Redičų pav. Krapivnos kaim. Laiškas nusistatęs jam šituo adresu kartu su svarbiu dokumentu, atsiųstu jam iš Lietuvos, grįžo į mus atgal.

Laiškus ir pinigus belaisviams ar likusiemis Lietuvoje galima siųst per Lietuvių Skyrų Kopengagoj. Kas nori nusist maista belaisviams, tegul tik atsiųnčia į Kopengaga pinigus, kur bus perkama maisto ir siunčiama belaisviui. Reikia tik aiškiai pažymėti, kas ir kam siunčia.

Lietuvių Skyriaus Kopengagoj adresas:

Danija. Copenhagen, Croix Rouge Donoise.

Section Lithuanienne.

Knygos.

Antoine Viscont, Ph. D. La Lituanie et la guerre. Genève, 1917.

Sioje valandoje yra be galo svarbu lietuviams nustatyti da dalykai: 1) kuriomis sienomis turi būti įsteigta lietuvių latvių (arba baltijos) valstybė, ir 2) kuri valdžia bus toje valstybėje.

Kun. Viskanto veikalas nevisai aiškų duoda mums tą klausimų atsakymą. Sienu dalykų jis rodo stoja į teisingą pagrinda, kad ne vien kalba turi būti Baltijos laisvosios valstybės pagrindu bet ekonominiai dalykai, žmonių papročiai, jų kiltis ir t. t. Tokiu būdu kun. Viskantas užbrėžia daug platesnes sienas mūsų basimajai valstybei, negu daugelis mūsų nesupratusiųjų politikų. Tečiau ir čia kun. Viskantas per daug dosnus esti mūsų kaimynams. Pa-

Centralinio Lietuvių D-jos Komiteto d. n. k. š. „Lietuvių spaustuvė“, Voronežas